

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาแบบผสม(Mixed Methodology) โดยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม เชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ต่อการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามแบบตัวเลือก (Checklist) จำนวน 10 ข้อ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาศักยภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากการสัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 6 สรุปแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	13	7.3
2. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	13	7.3
3. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	13	7.3
4. นักวิชาการศึกษา/ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาของ อบต.	13	7.3
5. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	22	12.4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ผู้ใหญ่บ้าน	22	12.4
7. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	20	11.2
8. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	20	11.2
9. ครู	20	11.2
10. ผู้ปกครอง	22	12.4
รวม	178	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 178 คน แยกเป็น นายกองค้การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 นักวิชาการศึกษาหรือผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษารองค้การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือรักษากร จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ผู้ใหญ่บ้านที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 ครูที่ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และผู้ปกครองค้กนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านวิชาการ	3.66	1.019	มาก
2. ด้านบุคลากร	2.77	1.139	ปานกลาง
3. ด้านงบประมาณ	2.72	1.123	ปานกลาง
4. ด้านบริหารจัดการศึกษา	2.56	1.093	ปานกลาง
รวม	2.92	1.093	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามในภาพรวมมีปัญหาในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านวิชาการมีปัญหามากที่สุด (3.66) ด้านบุคลากร (2.77) ด้านงบประมาณ (2.72) และด้านบริหารจัดการศึกษา (2.56) มีปัญหาน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อปัญหาในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด มหาสารคาม ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. อบต.ขาดความรู้ความเข้าใจในในงานวิชาการของ สถานศึกษา	3.62	.950	มาก
2. อบต.ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนางานด้าน วิชาการของสถานศึกษา	3.70	1.001	มาก
3. อบต.ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.65	1.005	มาก
4. อบต.ไม่มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ในการ ดำเนินงานด้านวิชาการ	3.65	1.090	มาก
5. อบต.ขาดการแนะนำ นิเทศ ช่วยเหลือและติดตาม ผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.71	1.053	มาก
รวม	3.66	1.019	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเห็นว่าสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ใน
ระดับมากที่สุดข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 อบต.ขาดการ
แนะนำ นิเทศ ช่วยเหลือและติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ข้อ 2 อบต.
ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา ข้อ 3 อบต.ไม่มีส่วนร่วม
ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 4 อบต.ไม่มีความชัดเจนใน
บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และ ข้อ 1 อบต.ขาดความรู้ความ
เข้าใจในในงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อปัญหาในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด มหาสารคาม ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. บุคลากรด้านการศึกษาของ อบต. ไม่เพียงในต่อการ จัดการศึกษา	3.10	1.175	ปานกลาง
2. บุคลากรด้านการศึกษาของ อบต.ขาดความรู้ความ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการศึกษา	2.77	1.098	ปานกลาง
3. อบต.ไม่มีการอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษา แก่บุคลากร คณะบริหารและสมาชิกสภา อบต.	2.80	1.277	ปานกลาง
4. บุคลากรทางการศึกษาของ อบต.ขาดความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติใน การจัดการศึกษา	2.46	1.042	น้อย
5. คณะผู้บริหาร และสมาชิกสภา อบต.ขาดความรู้และ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ	2.76	1.105	ปานกลาง
รวม	2.77	1.139	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเห็นว่าสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไป
หาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 บุคลากรด้านการศึกษาของ อบต. ไม่เพียงในการจัดการศึกษา ข้อ
3 อบต.ไม่มีการอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาแก่บุคลากร คณะบริหารและสมาชิกสภา
อบต. ข้อ 5 คณะผู้บริหาร และสมาชิกสภา อบต.ขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดการศึกษา
เกี่ยวกับกฎ ระเบียบและแนวทางปฏิบัติ ข้อ 2 บุคลากรด้านการศึกษาของ อบต.ขาดความรู้
ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการศึกษา และ ข้อ 4 บุคลากรทางการศึกษาของ อบต.
ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านงบประมาณ

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อปัญหาในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด มหาสารคาม ด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. อบต. ไม่มีการสำรวจปัญหา ความต้องการทางการ ศึกษาอย่างสมบูรณ์ก่อนทำงบประมาณ	2.71	1.117	ปานกลาง
2. อบต.ขาดงบประมาณในการส่งเสริมและจัด การศึกษา	3.37	1.029	ปานกลาง
3. การจัดสรรงบประมาณของ อบต.ล่าช้า	2.48	1.106	น้อย
4. อบต.ขาดกระบวนการที่ถูกต้องในการทำ งบประมาณ	2.62	1.072	ปานกลาง
5. สัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ยังน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณด้านอื่น	2.42	1.293	น้อย
รวม	2.72	1.123	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเห็นว่าสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไป
หาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 อบต.ขาดงบประมาณในการส่งเสริมและจัดการศึกษา ข้อ 1
อบต. ไม่มีการสำรวจปัญหา ความต้องการทางการศึกษาอย่างสมบูรณ์ก่อนทำงบประมาณ ข้อ 4
อบต.ขาดกระบวนการที่ถูกต้องในการทำงบประมาณ ข้อ 3 การจัดสรรงบประมาณของ อบต.
ล่าช้าและข้อ 5 สัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษายังน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ
งบประมาณด้านอื่น

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศึกษา

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อปัญหาในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด มหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คณะผู้บริหารของ อบต. ไม่ให้ความสำคัญต่อการ จัดการและพัฒนาการศึกษา	2.62	1.169	ปานกลาง
2. วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาของ อบต. ไม่มีความเพียงพอ	2.63	1.077	ปานกลาง
3. อบต. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูล และการจัดการสารสนเทศด้านการศึกษา	2.44	1.150	น้อย
4. ชุมชนในท้องถิ่น ไม่ให้ความร่วมมือในการจัด การศึกษาของ อบต.	2.53	1.064	ปานกลาง
5. อบต. มีการประสานงาน โรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่นเพื่อขอคำปรึกษาในการพัฒนาและจัด การศึกษา	2.62	1.008	ปานกลาง
รวม	2.56	1.093	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเห็นว่าสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลด้านบริหารจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูง
ที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาของ อบต.
ไม่มีความเพียงพอ ข้อ 1 คณะผู้บริหารของ อบต. ไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดการและพัฒนา
การศึกษา และข้อ 5 อบต. มีการประสานงาน โรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่นเพื่อขอคำปรึกษาใน
การพัฒนาและจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ข้อ 4 ชุมชนในท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือในการ
จัดการศึกษาของ อบต. และข้อ 3 อบต. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลและการ
จัดการสารสนเทศด้านการศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นราย
ด้าน

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านวิชาการ	2.99	1.065	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	3.23	1.298	ปานกลาง
3. ด้านงบประมาณ	3.18	1.085	ปานกลาง
4. ด้านบริหารจัดการศึกษา	3.42	1.029	ปานกลาง
รวม	3.20	1.119	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามในภาพรวมมีความพร้อมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านบริหารจัดการศึกษามีความพร้อมมากที่สุด (3.42) ด้านบุคลากร (3.23) ด้านงบประมาณ (3.18) และด้านวิชาการ (2.99) มีระดับความพร้อมน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อความพร้อมในการจัด การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. อบต.มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการ วางแผนร่วมกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.78	1.059	ปานกลาง
2. อบต.ร่วมจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	2.88	1.070	ปานกลาง
3. อบต.มีผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ด้านการศึกษาเพื่อให้ ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	2.79	1.082	ปานกลาง
4. อบต.มีแผนการจัดการศึกษาและแผนพัฒนา ตำบลทั้งแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา	3.30	.972	ปานกลาง
5. อบต.มีการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการ พัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	3.11	1.033	ปานกลาง
6. อบต.ส่งเสริมการนิเทศของโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่องและเป็นระบบ	3.13	1.174	ปานกลาง
รวม	2.99	1.065	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
ข้อ 4 อบต.มีแผนการจัดการศึกษาและแผนพัฒนาตำบลทั้งแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา ข้อ
6 อบต.ส่งเสริมการนิเทศของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ข้อ 5 อบต.มีการสนับสนุน
และให้ความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ข้อ 2 อบต.ร่วมจัดทำและพัฒนา
หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ข้อ 3 อบต.มีผู้เชี่ยวชาญ
วิทยากร ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และข้อ 1 อบต.มีส่วนร่วมในการ
กำหนดนโยบายและการวางแผนร่วมกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อความพร้อมในการจัด การศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. บุคลากรด้านการศึกษาของ อบต.เพียงพอต่อการ จัดการศึกษา	3.09	1.027	ปานกลาง
2. อบต.มีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับด้านการ บริหารงานบุคคล ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของ อบต.และรองรับการจัดการศึกษา	3.22	1.022	ปานกลาง
3. อบต.มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง บุคลากรของ อบต.กับข้าราชการครูอยู่เสมอ	3.21	1.154	ปานกลาง
4. อบต.มีการวางแผนการใช้บุคลากรตรงตาม ความรู้ความสามารถ	3.47	2.498	ปานกลาง
5. อบต.มีการยกย่อง และให้ขวัญกำลังใจครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.19	1.007	ปานกลาง
6. อบต.มีการประชุมสัมมนา อบรม เพื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ คณะผู้บริหาร บุคลากร และสมาชิกสภา อบต.	3.19	1.083	ปานกลาง
รวม .	3.23	1.298	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
ข้อ 4 อบต.มีการวางแผนการใช้บุคลากรตรงตามความรู้ความสามารถ ข้อ 2 อบต.มีการ
ปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับด้านการบริหารงานบุคคล ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของ อบต.
และรองรับการจัดการศึกษา ข้อ 3 อบต.มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากร
ของ อบต.กับข้าราชการครูอยู่เสมอ ข้อ 5 อบต.มีการยกย่อง และให้ขวัญกำลังใจครูและ

บุคลากรทางการศึกษา ข้อ 6 อบต.มีการประชุมสัมมนา อบรม เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ คณะผู้บริหาร บุคลากร และสมาชิกสภา อบต. มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และ ข้อ 1 บุคลากรด้านการศึกษาของ อบต.เพียงพอต่อการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านงบประมาณ

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ต่อความต้องการและความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. รายได้และงบประมาณของ อบต.เพียงพอต่อการจัดการศึกษา	3.33	1.118	ปานกลาง
2. อบต.มีข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการด้านการศึกษา ที่เป็นปัจจุบันเพื่อการวางแผนและจัดทำงบประมาณ	3.48	1.175	มาก
3. อบต.มีการติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษาอยู่เสมอ	3.24	1.116	ปานกลาง
4. อบต.มีการระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานอื่นเพื่อการศึกษา	2.91	1.054	ปานกลาง
5. อบต.เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นในการจัดตั้ง การจัดทำ และการตรวจสอบการใช้งบประมาณ	2.99	.991	ปานกลาง
6. อบต.จัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาให้ได้อย่างเพียงพอกับความจำเป็นและความต้องการของสถานศึกษา	3.13	1.058	ปานกลาง
รวม	3.18	1.085	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลค้ำนงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 อบต.มีข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการด้านการศึกษา ที่เป็นปัจจุบันเพื่อการวางแผนและจัดทำงานงบประมาณ ข้อ 1 รายได้และงบประมาณของ อบต.เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ข้อ 3 . อบต.มีการติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษายู่เสมอ ข้อ 6 อบต.จัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาให้เพียงพอกับความจำเป็นและความต้องการของสถานศึกษา ข้อ 5 อบต.เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นในการจัดตั้ง การจัดทำ และการตรวจสอบการใช้งบประมาณ และข้อ 4 อบต.มีการระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานอื่นเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านบริหารจัดการศึกษา

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อความต้องการและความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านบริหารจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. อบต.มีโครงสร้างและทรัพยากรทางการบริหารที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา	3.34	1.005	ปานกลาง
2. อบต.มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา	3.30	.957	ปานกลาง
3. อบต.มีการกระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน	3.28	.959	ปานกลาง
4. อบต.มีการประสานงานกับชุมชน องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและจัดการศึกษา	3.34	1.050	ปานกลาง
5. อบต.มีการดำเนินการระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.49	1.096	มาก
6. อบต.มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำผลไปปรับปรุงการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	3.77	1.079	มาก
รวม	3.42	1.029	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านบริหารจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 อบต.มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ข้อ 5 อบต.มีการดำเนินการระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ ข้อ 1 อบต.มีโครงสร้างและทรัพยากรทางการบริหารที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ข้อ 4 อบต.มีการประสานงานกับชุมชน องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ข้อ 2 อบต.มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา และข้อ 3 อบต.มีการกระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านวิชาการ

แนวทางในการพัฒนาความพร้อม	ความถี่
1. ให้ อบต. เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการรวมทั้งสร้างเครือข่ายการนิเทศ กำกับติดตามงานวิชาการของสถานศึกษา	27
2. อบต.ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการ	24
3. ผู้บริหาร อบต. ควรใส่ใจและหาความรู้ด้านงานวิชาการของสถานศึกษาและเรียนรู้บทบาทของท้องถิ่นในการพัฒนางานวิชาการ	21
รวม	72

จากตารางที่ 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านวิชาการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ ให้ อบต. เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการรวมทั้งสร้างเครือข่ายการนิเทศ กำกับติดตามงานวิชาการของสถานศึกษา (ความถี่ = 27) อบต.ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการ (ความถี่ = 24) และ ผู้บริหาร อบต. ควรใส่ใจและหาความรู้ค้ำงานวิชาการของสถานศึกษาและเรียนรู้บทบาทของท้องถิ่นในการพัฒนางานวิชาการ (ความถี่ = 21) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลค่านุเคราะห์

แนวทางในการพัฒนาความพร้อม	ความถี่
1. ควรสรรหาบุคลากรทางการศึกษาของ อบต. ให้เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาและมีความรู้ความสามารถตรงตามสายงาน	26
2. อบต.ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่	25
3. อบต.ควรส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	21
4. อบต.ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมความก้าวหน้า เสริมสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ	17
รวม	89

จากตารางที่ 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลค่านุเคราะห์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ควรสรรหาบุคลากรทางการศึกษาของ อบต. ให้เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาและมีความรู้ความสามารถตรงตามสายงาน (ความถี่ = 26) อบต.ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ (ความถี่ = 25) อบต.ควรส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ = 21) และ อบต.ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมความก้าวหน้า เสริมสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ (ความถี่ = 17) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านงบประมาณ

แนวทางในการพัฒนาความพร้อม	ความถี่
1. อบต.ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาและจัดการศึกษาในท้องถิ่นอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ	47
2. อบต.ควรสำรวจปัญหาความต้องการทางการศึกษาในท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์ก่อนนำไปจัดทำแผนและข้อบัญญัติงบประมาณ	23
3. อบต.ควรติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษาอยู่เสมอ	22
4. ผู้บริหารอบต.ควรมีนโยบายด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาที่ชัดเจน	5
รวม	97

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านงบประมาณ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อบต.ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาและจัดการศึกษาในท้องถิ่นอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ (ความถี่ = 47) . อบต.ควรสำรวจปัญหาความต้องการทางการศึกษาในท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์ก่อนนำไปจัดทำแผนและข้อบัญญัติงบประมาณ (ความถี่ = 23) อบต.ควรติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษาอยู่เสมอ (ความถี่ = 22) และ ผู้บริหารอบต.ควรมีนโยบายด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาที่ชัดเจน (ความถี่ = 5) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านบริหารจัดการศึกษา

แนวทางในการพัฒนาความพร้อม	ความถี่
1. อบต.ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น	21
2. อบต.ควรมีการประสานงานกับสถานศึกษา องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษา	18
3. ควรบริหารจัดการ อบต.โดยใช้หลักธรรมาภิบาล	13
4. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการจัดการศึกษา	12
รวม	64

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านบริหารจัดการศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. อบต.ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น (ความถี่ = 21) 2. อบต.ควรมีการประสานงานกับสถานศึกษา องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษา (ความถี่ = 18) 3. ควรบริหารจัดการ อบต.โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (ความถี่ = 13) และ 4. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการจัดการศึกษา (ความถี่ = 12) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา แนวทางแก้ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 กลุ่ม คือ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ใหญ่บ้านที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ ครูที่ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ และผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง คือ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลเขว (2)

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง และ (3) องค์การบริหารส่วนตำบลลาดพัฒนา สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม เนื่องจากไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ทราบแนวความคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหา แนวทางแก้ปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

5.1 ความสำเร็จในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเขวา มีความสำเร็จในการจัดการศึกษาคือได้พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยความร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองมหาสารคามในการยกระดับการศึกษาประชากรวัยแรงงาน โดยเข้าไปจัดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน โดยเป้าหมายคือประชากรวัยแรงงานในตำบลเขวาจบการศึกษาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และอีกประการคือการที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขวาได้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบลขึ้นในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นการเริ่มต้นการจัดการศึกษาที่ดี

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง มีการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาเป็นเวลานาน ความสำเร็จในการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือการที่ได้ส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองจนมีความรู้ความสามารถ โดดเด่น ได้รับรางวัล ผู้ดูแลเด็กดีเด่น และจัดการเรียนการสอนพัฒนาเด็กในตำบลให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย และจิตใจ ได้อย่างสมวัย

องค์การบริหารส่วนตำบลลาดพัฒนา เป็นตำบลที่ไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ได้จัดการศึกษานอกระบบร่วมกับ โดยการจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ ให้มีความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพ

5.2 ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 แห่ง ให้ความเห็นในลักษณะเดียวกันว่าถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่งจะมีขนาดและจำนวนประชากรไม่เท่ากันแต่ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะที่เหมือนกัน สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. งบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่ต้องนำไปพัฒนาตำบล และแก้ไขปัญหาค่าความต้องการของประชาชนในพื้นที่ในทุกด้าน
2. บุคลากรทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เพียงพอและไม่มี

ความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา

3. องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนรองรับการจัดการศึกษาศึกษาแต่ไม่มีการปฏิบัติตามแผน
4. ชุมชนขาดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. ขาดการประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา

จากประเด็นปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 แห่งได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. อบต.ควรมีความชัดเจนด้านนโยบายและแผนพัฒนาตำบลเพื่อนำมาซึ่งการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาตำบลได้ครอบคลุมทุกด้าน
2. ควรมีการระดมทุนจากชุมชนหรือแหล่งเงินทุนอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในการจัดการศึกษา
3. วางโครงสร้างการบริหารงานบุคคลให้รองรับการจัดการศึกษาและสรรหาบุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การจัดการศึกษาให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน
4. จัดทำแผนการจัดการศึกษาของตำบลตามกระบวนการจัดทำแผนและปฏิบัติตามแผนพร้อมทั้งประเมินผลการปฏิบัติตามแผนอย่างต่อเนื่อง
5. สร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง
6. ติดต่oprสานงานกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอคำปรึกษาและศึกษาคำแนะนำและบริหารจัดการศึกษา

5.4 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลและการจัดการศึกษาที่เหมาะสม

องค์การบริหารส่วนตำบลเขวา มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในด้านการวางโครงสร้างการบริหารงาน โดยการแบ่งส่วนราชการตามภาระงานมีส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีบุคลากร 5 คน โดยมีนักวิชาการศึกษารักษาราชการแทนหัวหน้าส่วน

รวมทั้งในการจัดตั้งงบประมาณก็ได้กระจายอำนาจให้แต่ละส่วนราชการดำเนินการจัดตั้งงบประมาณตามความต้องการให้เพียงพอในการดำเนินงานตามภาระงานของตนเอง

ในด้านการจัดการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเขวียงขาดประสิทธิภาพอยู่มากเนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2552 การจัดการศึกษาที่เหมาะสมจึงเป็นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อหาประสิทธิภาพก่อน

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง มีการวางโครงสร้างเพื่อรองรับการจัดการศึกษาด้วยการวางโครงสร้างการบริหารงาน โดยการแบ่งส่วนราชการตามภาระงานมีส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีนักวิชาการศึกษารักษาราชการแทนหัวหน้าส่วน และผู้ดูแลเด็กที่มีคุณภาพและส่งเสริมให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งการศึกษาต่อและการเข้ารับการศึกษาฝึกรูปแบบต่าง ๆ ส่วนในด้านการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในตอนนี้คือการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเท่านั้นเนื่องจากยังขาดบุคลากรในอีกหลายด้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลลาดพัฒนา ได้เริ่มวางโครงสร้างเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาโดยมีบุคลากรด้านการศึกษา แต่เนื่องจากไม่มีการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลลาดพัฒนาจึงเน้นการจัดการศึกษาไปทางด้านการศึกษานอกระบบโดยการฝึกอาชีพ และเรียนการศึกษานอกโรงเรียนและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ส่วนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมนั้นยังเป็นการจัดการศึกษานอกระบบ เนื่องจากยังขาดประสิทธิภาพและความพร้อมในอีกหลายด้าน

5.5 แนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วน

ตำบล

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 แห่ง ได้สรุปแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. ควรมีการวางนโยบายด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลและมีการวางแผนงานอย่างชัดเจน
2. ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพด้านการศึกษาให้เพียงพอและพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีความรู้และประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ควรมีหน่วยงานที่ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงในทุกด้านและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

4. องค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างภาพลักษณ์ทางการบริหารจัดการองค์กรที่ดีเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

5. องค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างเครือข่ายประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้คำแนะนำ และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษา

ตอนที่ 6 สรุปแนวทางแก้ปัญหา และ พัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 กลุ่มขององค์การบริหารส่วนตำบลเขา ได้มีการนำเสนอสรุปผลการสำรวจสภาพปัญหาและระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และสรุปผลการสำรวจ ความสำเร็จ ปัญหา การแก้ปัญหา ความพร้อม และการพัฒนาศักยภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 กลุ่ม ของ 3 องค์การบริหารส่วนตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเขา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลลาดพัฒนา เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาศักยภาพความพร้อมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารจัดการศึกษา ดังนี้

6.1 แนวทางพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากปัญหาในการจัดการศึกษาที่พบสามารถสรุปแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นรายด้าน ได้ ดังนี้

ด้านวิชาการ

พัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเพิ่มขึ้น

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรเข้าไปมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้มากขึ้น
2. จัดโครงสร้างการประสานงานด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่นด้านวิชาการ โดยให้มีหน่วยงานกำกับ ดูแลให้คำปรึกษาด้านวิชาการ โดยเฉพาะ

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กได้พัฒนาตนเองด้านวิชาการและพัฒนางานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น
4. ส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสศึกษาดูงาน ร่วมประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกับครูหรือบุคลากรทางการศึกษาของท้องถิ่นอื่นที่จัดการศึกษาได้เป็นเลิศ

ด้านบุคลากร

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำแผนอัตรากำลังและสรรหาบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา
2. ส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ
3. ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากรในด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรอยู่เสมอ
5. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งคณะผู้บริหาร พนักงาน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านงบประมาณ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรเงินเพื่อการศึกษาให้เพียงพอ รวดเร็วและทั่วถึง ต่อความต้องการของท้องถิ่น
3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการระดมทุนเพื่อเพิ่มงบประมาณในการจัดการศึกษา
4. ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอยู่เสมอ

ด้านบริหารจัดการศึกษา

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการศึกษาที่ชัดเจน โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้

2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อการปรึกษาหารือ ให้คำแนะนำในการจัดการศึกษาโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญด้านการศึกษา
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเช่น ท้องถิ่นอำเภอ ท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการติดตามการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
4. ควรมีการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอเพื่อศึกษาข้อเด่นข้อด้อยเพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY